

Klima- og miljødepartement
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Dato: 27.10.2023

Søknad om organisasjonsstøtte etter kap 1420, post 86

NOAH søker med dette om midler fra regjeringen over Klima- og miljødepartementets (KLD) budsjett for 2024 for frivillige klima- og miljøorganisasjoner samt klima- og miljøstiftelser. NOAHs arbeid faller tydelig innenfor departementets ansvarsområder.

Om ordningen

Tilskuddsordninger har som hensikt å støtte organisasjoner og initiativer som jobber for spesifikke formål eller målsetninger. Imidlertid kan innordningen i tilskuddsordningen, spesielt med hensyn til organisasjonsstruktur, føre til utilsiktede konsekvenser som hindrer oppnåelsen av ordningens overordnede mål. Dette blir tydelig demonstrert gjennom forskriften av 11. juni 2021, og det er viktig å vurdere hvorvidt denne innordningen faktisk tjener formålet til ordningen.

Spesifikt om struktur

NOAH vil innledningsvis adressere at ordningen fremmer en snever definisjon av organisasjonsstruktur. Dette kan føre til at organisasjoner som ikke nøyaktig passer inn i det gitte rammeverket for struktur, men likevel arbeider for de samme formålene og i samme grad som organisasjoner med de definerte strukturene bidrar til en åpen og opplyst debatt om temaene, blir utelukket fra å motta støtte. Dette undergraver mangfoldet av organisasjoner og stemmer som omfattes av ordningen – uten at det ligger noen merverdi i en slik begrensing, da også organisasjoner med andre strukturer enn de definerte kan bidra til å løse de utfordringene ordningen skal svare på, på en like god måte.

NOAH velger å søke ordningen, selv om vi er en forening og ikke en stiftelse. NOAH ble opprettet som en stiftelse, men endret sin struktur til en forening for å overholde økonomiske begrensninger på tidspunktet hvor grunnkapitalen ble innført. NOAHs overgang til forening har ikke endret verken formål, prinsipper eller oppbygning. Ordningen bør vurdere slike tilfeller individuelt og organisasjonsstruktur i seg selv bør ikke være ekskluderende. Foreninger med andre strukturer enn de definerte kan åpenbart gjennom administrative endringer endre seg til å passe inn under ordningen, men i realiteten betyr det økt byråkrati for byråkratiets skyld, som umulig kan være formålet med ordningen.

En rigid tolkning av organisasjonsstruktur kan føre til en unødvendig utelukkelse av organisasjoner som arbeider i tråd med ordningens formål, og oppfyller strukturelle krav, men ikke organisasjonsform i seg selv. For å sikre at tilskuddsordningen oppnår sitt formål, bør innordningen revurderes med fokus på mål og aktiviteter, heller enn kun organisasjonsstruktur. Dette vil oppmuntre mangfold, fleksibilitet og vekst, og bidra til en mer effektiv bruk av tilskuddsmidler.

Om NOAH

NOAH er en organisasjon som er basert på stor frivillig innsats og engasjement over hele landet, og både våre frivillige og vår medlemsbase fremmer kunnskap, interesse og positive holdninger til dyrevelferd, dyrs rettigheter og vern av arter og deres leveområder. Samtidig har vi en sterk faglig stab som arbeider

kontinuerlig med kunnskap om dyrs behov og natur, og fremme av dyrs rettsvern. NOAH har stort og stigende fokus på vern av ville dyr i takt med naturkrisen, og har lenge arbeidet for bærekraftig landbruk som også er viktig med tanke på klimakrisen. Disse temaene faller sammen med hensyn til individuelle dyr og arter.

Vi har høye ambisjoner for 2024 om å gi solide bidrag til ordningens formål. NOAHs informasjonstilbud er spesielt innrettet på å nå et bredt publikum, og vårt utadrettede arbeid inviterer til engasjement for bærekraft i forhold til hvordan vi behandler dyr og miljø. NOAH arbeider også direkte med forvaltningen, næringslivet og politikere – både lokalt og sentralt – for å fremme verdier knyttet til dyrevelferd, natur, klima, miljø og bærekraftig landbruk.

Medlemmer, frivillighet og fokus for grunnlagsåret

NOAH er en landsdekkende organisasjon, stiftet i 1989, med 21 fulltidsstillinger, samt flere ansatte på prosjekter for utadrettet virksomhet – inkludert flere som er ansvarlige for lokal frivillighet. NOAH har per 2023 ca. 18 000 betalende støttemedlemmer, og flere hundre frivillige som bidrar ved ulike aktiviteter året rundt. Disse er med i et landsdekkende nettverk som gir oss mulighet til å arrangere store markeringer, stands, informasjonsutdelinger og lignende arrangementer over hele landet – i et normalår.

NOAH har høy aktivitet på sosiale medier. Eksempelvis har vår organisasjons Facebookside ca. 154.500 «tilhengere», mens Instagramprofilen har 36.000 per mai 2023.

NOAH arbeider for alle dyrs rettigheter, og spenner dermed over et bredt spekter av saker som vedrører dyr og natur. I konstruktiv dialog med både forvaltning og andre parter bidrar våre fagmedarbeidere til økt forståelse for dyr og natur, samt klimakrisen. I grunnlagsåret har NOAH videreført fokus på dyrs rettsvern og på bærekraftig plantebasert landbruk. NOAH har jobbet særlig med å fremme forståelse for forholdet mellom matproduksjon, dyrevelferd, klima, miljø og natur, og vi ser at det fortsatt er en økende interesse for dette. Vi har også arbeidet mye med å fremme en kunnskapsbasert, positiv holdning til ville dyr, ikke minst truede rovdyr.

NOAH arbeider for biologisk mangfold

Ville dyr i norsk natur får stadig flere utfordringer – skogen hogges ned, jakt drives overalt og menneskers aktiviteter gnager seg inn på deres leveområder. Å ta livet av ville dyr for rekreasjonens skyld er forbudt i flere land, men i Norge har jakten ofte forrang foran hensynet til ville dyr – også i nasjonalparker. Alle de store rovdyrene i Norge er rødlistet – og behandlingen av dem illustrerer hvordan ville dyr fortrenkes av menneskelig aktivitet. Skjebnen til de oppavlede dyrene og de ville dyrene henger sammen: Desto mer massiv utnyttning av tamdyr, desto mer marginalisering av ville dyr.

NOAH jobber for økt respekt og toleranse for dyrene som lever i naturen. Vi mener Norge trenger et nytt natursyn – hvor ville dyr ikke sees på som «ressurser» for oss, men tilkjennes egenverdi i seg selv. Med livskraftige rovdyr i norske skoger viser vi at vi er i stand til å ha respekt, forståelse og omtanke for artene vi deler landet med.

NOAH engasjerer seg i stor grad i saker relatert til den kritiske situasjonen for mange av de ville dyrene som lever i Norge, og har jobbet med saker som omhandler lovbrudd mot ville dyr, uetiske jaktformer, dyrevelferd for ville dyr, ikke-bærekraftig forvaltning av truede dyr, og vern av truede dyr. Samtidig arbeider vi holdningsskapende for å øke respekten og toleransen for de ville dyrene, både politisk og via folkeopplysning. NOAH har også i flere innspill til både KLD og LMD hatt fokus på dyrevelferd for ville dyr – ikke minst i det pågående arbeidet med ny viltlov og ny stortingsmelding om dyrevelferd.

Dyrs rettsvern er en rød tråd i alt arbeid NOAH utfører - enten det er enkeltforhold som anmeldes eller påklages for å ivareta dyrs interesser, eller arbeid for å endre lovene til å bedre ivareta dyrs rettsvern. NOAH

jobber for økt rettsikkerhet for dyr gjennom både politisk arbeid, mediearbeid og ved å sørge for at lovbrudd blir anmeldt og bidra til å hjelpe befolkningen med å dokumentere og anmelde dyremishandling. NOAH har flere jurister som arbeider med å styrke dyrs rettsvern. Vi har et stort fokus på å anmelde og følge opp saker hos både politiet og Mattilsynet. Sakene dreier seg om vanskjøtsel, dyremishandling og rettsvern for ville dyr. Årlig anmelder NOAH omkring 150 saker til politiet. Flere av disse gjelder ville dyr, og faunakriminalitet er et viktig område.

Eksempler på NOAHs løpende arbeid som har positiv effekt på naturmangfold:

- Fremme av toleranse for rovdyr via utdeling av elevhefte om ulv til skoler
- Fremme av toleranse og hensyn for ville dyr overfor publikum via ulike kanaler
- Arbeid med vern av de truede rovdyrene via politisk påvirkning, klagesaker, forskning, juridiske prosesser m.m.
- Arbeid for toleranse for ville dyr via klager på skadefelling og fremme av ikke-letale løsninger
- Anmeldelse av mishandling av ville dyr
- Informasjonsarbeid for ville dyr – hvordan legge til rette for og ta hensyn til ville dyr
- Arbeid med forskrifter og lover for å styrke ville dyrs vern – bl.a. viltloven
- Arbeid for skogvern – spesifikt mot flatehogst og for total yngletidsfredning
- Arbeid for å verne ville dyr mot skadelig infrastruktur (for faunapassasjer ved vei og jernbane, for tiltak ift vindmøller etc).

NOAH arbeider for klima

Redusert kjøttforbruk fremmes av flere som et svært effektivt klimatiltak, og Miljødirektoratets Klimakur 2030 viser at overgang fra kjøtt til plantebasert kost er det mest kostnadseffektive klimatiltaket i jordbrukssektoren. Større aktører som Oxford Universitet, FAO, Nordisk ministerråd og EAT har alle tatt til orde for et mer plantebasert kosthold av miljøhensyn. Samtidig vet vi at redusert kjøttforbruk er et effektivt dyrevelferdstiltak. Videre er en slik omstilling viktig for flere andre miljø- og naturfaktorer med betydning for ville dyr. Norske helsemyndigheter anbefaler et redusert inntak av rødt og prosessert kjøtt, samtidig som de anbefaler økt inntak av grønnsaker, frukt, bær og korn. NOAH jobber for at disse hensynene bør gjenspeiles i norsk klima- og miljøpolitikk, og dette er sentrale fokusområdet i vårt arbeid.

NOAH jobber målrettet med plantebasert mat som et tiltak i retning mer bærekraftig landbruk, hvor en viktig del av arbeidet er å bygge bro mellom mat- og landbrukspolitikk, helsepolitikk og klima- og miljøpolitikk – og ikke minst en politikk med økt hensyn til dyr. Dette temaet har vært et fokusområde for NOAH i lang tid, og blir stadig viktigere.

Stadig flere ønsker å spise vegetarisk/vegansk av hensyn til dyr, klima, natur og helse. Desto mer kunnskap vi får om behovene og evnene til dyrene i landbruket, desto flere ønsker å ta valget om dyrefritt forbruk. En rekke miljørapporter – bl.a. Miljødirektoratets «Klimatiltak i Norge mot 2030», lansert 2. juni i år – påpeker også hvor viktig tiltak for klima og natur kjøtt-kutt er.

NOAH har over mange år drevet utstrakt informasjonsvirksomhet for plantebasert forbruk blant annet gjennom distribusjon av elevhefte med undervisningsopplegg for plantebaserte mat og vegetarmagasin med oppskriftshefte, som er delt ut gratis til publikum i hundretusener av eksemplarer over de siste årene, for at det skal være lett og inspirerende å gjøre gode valg for dyrene og miljøet. Andre tiltak er direkte kontakt med næringslivet for å øke utbudet av plantebasert mat, interpellasjoner for plantebasert mat i kommuner, somekampanjer for dyrene i landbruket m.m.

I 2022 ble NOAH fratatt statsstøtten med begrunnelse fra statsråden i LMD, i at vi jobber for plantebasert landbruk (formulert som å «jobbe mot norsk landbruk»). NOAH ble spesifikt fremhevet av LMD som den

organisasjonen som var mest aktiv i arbeidet for kjøtt-reduksjon.

Eksempler på NOAHs løpende arbeid som har positiv effekt på klima:

- Interpellasjoner til kommuner om å satse på plantebasert mat
- Utdeling av elevhefte om plantebasert mat til skoler
- Fremme av plantebasert mat og inspirasjon overfor publikum via ulike kanaler
- Fremme av plantebasert mat til sykehus og helseforetak
- Kontakt med næringslivet for fremme av sunne og gode plantebaserte alternativer
- Politisk arbeid for støtteordninger til omlegging til plantebasert landbruk
- Politisk arbeid for å fase ut flatehogst og for skogvern
- Politisk arbeid for fremme av plantebasert sjømat (tang og tare)

Med vennlig hilsen

Siri Martinsen

Leder/veterinær

NOAH - for dyrs rettigheter